

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De trinitate

Augustinus, Aurelius

[Freiburg im Breisgau], 1494

[Liber III]

[urn:nbn:de:bsz:31-313432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313432)

Liber

rū nūbil sit nūll volūrate dei: s̄ plerisq; nō ap-
parer. Itaq; licuit vanitati philosophoz etiā
caus alijs ea tribuere: vel x̄is vel proximis:
cū oīno videre nō possent: supiorē ceteri om-
nib^o cām. i. volūratē dei: vel falsis: et ne ab ip-
sa quidē p̄ vestigiōe corpaliū rez atq; mo-
tionū: sed a sua suspitiōe et errore platis. Di-
cā si potero quiddā: exēpli gr̄a: quo hec apti-
ora sint. Est certe in corpe hūano q̄dā moles
carnis: et forme spēs: et ordo: distinctioq; mē-
broz: et r̄patio valitudinis: h̄ corpe inspirata
aia regit: eadēq; rōnalis: et ideo q̄uis muta-
bilis: nū que possit illi^o incōmutabilis sapie p-
ticeps eē: vt sit p̄cipatio ei^o in idipm: sicut in
psalmo sc̄ptū ē: de oib^o sanctis: ex quib^o tan-
quā lapidib^o viuis edificat illa hierlm̄ m̄ no-
stra eterna in celis. Ita em̄ canit. Hierusalē
que edificat vt ciuitas: cui^o p̄cipatio ei^o in
idipm. Idipm quippe h̄ loco: illud sūmū et in-
cōmutabile bonū intelligit: q̄d de^o ē: atq; sa-
pientia volūtasq; ip̄ius. Cui cantat alio loco
Abutabis ea et mutabunt: ru x̄o idē ip̄e es.

Ps. 121

Ps. 101

Exemplū quo oñdit omnes causas actio-
nū rōnabiliū a sūma dei volūrate descende-
re.

Capitulum III

Constituam^o ergo aīo talē sapientē:

cui^o aīa rōnalis iā sit p̄iceps incom-
mutabilis eterneq; veritatis: quā d̄

omnibus suis actiōib^o cōsulat: nec aliqd oīno
faciat: q̄d nō in ea cognouerit eē faciendū vt
ei subditus ei^oq; obtpans recte faciat. Ille si
cōsultra sūma rōne diuine iusticie quā i secre-
to audiret aure cordis sui: ea^oq; sibi iubere in
aliquo officio misericordie corpe^o labore fati-
garet: egritudinemq; cōtraheret: cōsultraq;
medicis: ab alio diceret cām morbi eē corpe-
ris siccitatē: ab alio aut̄ humoris imoderatio-
nē: vnus eoz verā cām diceret alter erraret
vterq; nū d̄ primis causis. i. corpali^o p̄nun-
ciaret. At si illi^o siccitatis causa q̄reret: et iue-
niret volūtarī^o labor: iā vētū eēt ad supiorē
cām: q̄ ab aīa p̄ficisceret ad afficiendū corpe^o
q̄d regit: s̄ nec ip̄a p̄ma eēt. Illa em̄ p̄culdu-
bio supior erat in ip̄a incōmutabili sapia: cui
homis sapiētis aīa in caritate seruicis: et inef-
fabilit̄er iubēri obediēs: volūtarīū laborē sus-
ceperat: ita nō nisi dei volūtas cā p̄ma illius
egritudinis veracissime repiret. Itā x̄o si i la-
bore officioso et pio adhibuisset ille sapiēs mi-
nistros collaborantes secū in ope bono: nec
tū eadē volūrate dō fūiētes: s̄ ad carnaliū cu-
piditatū suaz mercedē puenire cupiētes: vt
incōmoda carnalia deuisantes Adhibuisset
etiā iumēta si hoc exigeret illi^o opis implēdi

pcuratio: que vtiq; iumēta irrātōnalia eēt
aiantia: nec ideo mouerēt membra sub sarci-
nis: q̄ aliqd de illo bono ope cogitarēt: s̄ na-
turali appetitu sue voluptatis et deuitatione
molestie. Postremo adhibuisset etiā ip̄a cor-
porea oīni sēsu carētia: q̄ illi opi eēt necessa-
ria: frumentum sc̄z vinū: et oleū: vestē: nūmū
codicē: et si qua h̄mōi. In his certe oib^o in il-
lo ope x̄santib^o corpibus: siue aiatis: siue ina-
nimatis: q̄cūq; mouerent: attererent: repa-
rarent: exterminarent: reformarēt: alio at-
q; alio mō locis et t̄pibus affecta mutarent:
nō alia eēt istoz oīm visibiliū et mutabiliū fa-
ctoz cā: nisi illa inuisibili et incōmutabil vo-
lūtas dei p̄ aīam iustā: sicut sedē sapie cūctis
vtes: et malis rōnalib^o et irrōnalib^o animis: et
postremo corpib^o: siue que illis inspirarēt et
aiarent siue oī sēsu carētib^o: cū p̄mir^o vteret
ip̄a bona aīa et sc̄ta: quā sibi ad piū et fligiōsū
obsequiū subdidisset. Et q̄ de vno sapiēte q̄-
uis adhuc mortale corpe^o gestate: q̄uis ex p̄-
te vidēte posuim^o: exēpli gr̄a: hoc de aliq̄ do-
mo vbi aliquoz taliū societas ē: hoc de ciuita-
te: vel etiā d̄ orbe terraz licet cogitare: si pe-
nes sapiētes sancte q; ac p̄fecte deo subditos
sit p̄ncipat^o et regimē rerū humanaz.

De puidētia dei qua subiectioni sanctorū
presidet angelozū.

La. III

Ed hoc q; nō dū ē. Optet em̄ nos in
hac pegrinatōe pus mortaliter ex-
erceri: et p vires mansuetudinis et pa-

tiētē in flagellis erudiri: vt illā ip̄am signaz
atq; celestē vnde pegrinamur patriā cogite-
mus. Illic em̄ dei volūtas: q̄ facit angelos su-
os spūs: et ministros suos ignē flagrantē: in
spiritib^o sūma pace atq; amicitia copulatis:
et in vnā voluntatē quodā spiritali caritatis
igne cōflatis: tanq̄ in excelsa et sc̄ta et secreta
sede p̄sides: velut in domo sua: et in tēplo suo
Inde se q̄busdā ordinatissimis creature mo-
tib^o: p̄mo spiritalib^o: deinde corpali^o p̄ cun-
cta diffundit: et vtitur oibus ad incōmutabi-
le arbitriū s̄nie sue: siue in corporeis: siue cor-
poreis reb^o: siue rōnalib^o: siue irrōnalib^o: spi-
ritib^o: siue bonis p̄ eius gr̄am: siue malis p̄-
p̄riā voluntatē. S̄z quēadmodū corpe^o crassi-
ora et inferiora p̄ subtiliora et potētiora q̄dam
ordine regunt: ita oīa corpe^o p̄ sp̄m vite. Et
spūs vite irrōnal p̄ sp̄m vite rōnalē: et spūs vi-
te rōnalis desertor atq; pctōr: p̄ sp̄m vite ra-
tionalē piū et iustū: et ille p̄ sp̄m dei: ac sic vni-
uersa creatura p̄ creatorē suum: ex quo: et p̄
quē: et in quo etiā p̄dita et instituta ē: ac p̄ hec
volūtas dei ē: p̄ ita et sūma cā oīm corpaliū

Ps. 103

Tertius

specierum atq; motionū. Nihil enim sit visibili-
ter et sensibiliter: qđ non de integrore inui-
sibili atq; intelligibili aula summi impatoris
aut iubeatur: aut pmittatur secunduz in effa-
bilem iusticiam p̄miorū atq; penarū: gratiaz
et retributionum in ista toti creature amplif-
sima quadā immēsaq; republica Si ġ aposto-
lus paulus quis adhuc portaret sarcinā cor-
poris: qđ corrūpitur et aggrauat animā: qđ
uis adhuc ex pte atq; in enigmate videret:
optās dissolui et esse cū xp̄o: et i seuetip̄o inge-
miscēs ad optionē expectans redemptionē
corp̄is sui: potuit tamē significando p̄dicare
dominū iesū xp̄m: aliter per linguā suā: aliter
pepistolā: aliter p̄ sacramentuz corp̄is et san-
guinis eius. Nec linguā quippe eius: nec mē-
branas: nec attramentū: nec significātes so-
nos lingue editos: nec signa litterarū cōscri-
pta pelliculis: corpus xp̄i et sanguinē dicim⁹
sed illud tantū qđ ex fructibus terre acceptū
et prece mystica consecratū rite sumimus ad
salutē spiritālē in mēoriā p̄ nob̄ dn̄ice passiōis
Qđ cū p̄ manus hominū ad illā visibilem spe-
ciē p̄ducitur: non sanctificatur vt sit tam ma-
gnū sacramentū: nisi operante inuisibiliter
spiritu dei: cū hec omnia q̄p corpales mot⁹ in
illo ope fiunt: deus operetur: monens p̄m̄-
tus inuisibilia ministrorū: siue alas hominuz:
siue occultorū spiritū sibi subditas seruien-
tes: quid mirū si etiā in creatura celi et terre:
maris et aeris: facit deus q̄ vult sensibilia: at-
q; visibilia: ad se ip̄m in eis sicut oportere ip̄e
nouit significandū et demonstrandū: nō ip̄a
sua q̄ est aparēte substantia: que omnino in-
cōmutabilis est: omnibusq; spiritibus q̄s cre-
auit interius secretusq; sublimior.

De opere dei omnis creatura administrat
quo et mira multa ordini consuetudinis in se
runtur. La. V

Item diuina totā spiritālē corpālēq;
administrante creaturā: oim anno
rum certis diebus aduocant aque
maris: et effundunt sup faciem terre. Sed cū
hoc orante sancto helia factum est: quia pre-
cesserat tam continua: et tā longa serenitas
vt deficerent fame homines. Nec ea hora qua
ille dei seruus orauit: aer ip̄e aliqua humida
facie mor futura pluuię signa p̄tulerat: conse-
cut⁹ tantis et tam velociter imbribus: apa-
ruit vis diuina: quib⁹ illud dabat/ dispensaba-
turq; miraculū. Itaq; deus operatur solēnia
fulgura atq; tonitrua. Sed q; in monte syna
inustato modo fiebant. vocesq; ille nō strepi-
tu confuso edebant: sed ex eis quedā signa

dari certissimis in diebus apparebant: miracu-
la erant. Quis attrahit humorē per radicez
vitis ad botruz et vinū facit: nisi deus: qui et
homine plantante et rigante in incrementum
dat. Sed cū ad nutū dn̄i aqua in vinū inusta
ta celeritate conuersa est: etiā stultis fatenti-
bus vis diuina declarata est. Quis arbusta
fronde ac flore vestit solēniter: nisi de⁹. Cle-
rum cū floruit virga sacerdotis aaron: collo-
cuta ē quodammodo cū dubitatē hūanitate di-
uinitas. Et linguis certe omnibus: et omnibus
animalium carnibus gignendis atq; formādis
cōmunis est terrena materies. Et quis ea fa-
cit: nisi qui dixit vt hec terra produceret: et in
eodem verbo suo q̄ creauit regit atq; agit.
Sed cū eandē materiā ex virga moysi car-
nez serpentis prime ac velociter vertit: mira-
culū fuit rei quidē mutabilis: sed tñ inustata
mutatio. Quis autē a fat queq; viuā nascētia
nisi qui et illū serpentē ad horā sicut op⁹ fue-
rat animauit.

Deus oēs creaturā corpālē animare co-
gnoscitur in vteris matrū. La. VI

Quis reddidit cadaueribus alas
suas: cū resurgerēt mortui: nisi qui
aniat carnes in vteris matrū: vt ori-
ant morituri. Similiter et de cōmuni materia:
que in causis inā dialib⁹ p̄sistit: subito ad tēp⁹
p̄dire arietē et colūbā constituit: quibus vn⁹
vigor carneus et in tpe et ex tpe accessiōis et
recessiōis: nō dispar sed inustatus apparuit.
S; cū sūt illa cōtinuato quasi quodāz fluuiō
labentiū/ manātiūq; rerū: et ex occulto i p̄m-
ptū: atq; ex p̄mptu in occultū: v̄sitato itinere
trāseuntū naturalia dicuntur. Cum vero ad
monēdis homib⁹ inustata mutabilitate in-
gerūtur: magnalia nominantur.

De miraculis que magicis artibus fiunt.
La. VII

Itē video quid infirme cogitationi
possit occurrere: cur sc; ista miracu-
la etiā magicis artibus fiāt: Nam et
magi pharaonis similiter serpentes fecerūt
et alia similia. Sed illud āplius est admiran-
dū quō magorū illa potentia q̄ serpētes face-
re potuit: vbi ad muscas minutissimas ventū
est: oim defecit. Scyniphes enim musculę sunt
breuissime: qua terna plaga supbus p̄ls egypti-
orū cedebat. Ibi certe deficientes magi
dixerūt. Dign⁹ dei est hic. Vñ intelligi datur
ne ip̄os quidē trāsgressores āgelos et aereas
p̄tates in ymam istā caliginē: tanq; in sui ge-
neris carcerē: ab illi⁹ sublimis ethere purita
c 2

Sap. 9
1. Cor. 13
Phil. 1
Roma. 8

De ple.
dis. 2

Reg. 18

Exod. 19

1. Cor. 3
Job. 2

Gen. 1

Gen. 4

Exod. 7

Ibid. 8

Ibid.

Tertius

et habitatioe d'rusas: p q's magice artes pnt
q'qd pnt valere aliqd nisi data desup p'ate.
Dat aut v' ad fallēdos fallaces: sic i egypti-
os: et in ipos etiā magos data ē: vt in eoz spi-
rituū seductioe viderent admirādi: a qb' sic
bār a dei v'itate d'ānādi vel ad admonēdos
fideles: ne tale aliqd facere p magno deside-
rēt: ppter qd etiā nob scripture auctoritate
sūt p'dita: vel ad exercēdā: pbādā manistan-
dāq iustoz paciāz. Neqz em pua visibiliū mi-
raculoz potētia: iob cūtra q' hēbat amisse et fi-
lios: et ipam corp'ozis sanitatem.

Quicqd angeli trāsgressores mali faciūt
nō ipis seruiūt ad nutū creature corpales: s'
deo a quodaf potestas

La. VIII

Ec iō putādū ē istis trāsgressozib'

n angelis ad nutū fuire hāc visibiliuz
rez materiaz: s' deo poti' a q' h' p'as

dat: q'stū in sublimi et spiritali sede incōmūta-
bilis iudicat. Rā et d'ānatis iniq's etiā i metal-
lo seruiūt aq' et ignis et terra vt faciāt inde qd
volūt: s' q'stū simit: nec sane creatozes illi ma-
li angeli dicēdi sūt: qz pillos magi resistētes
famulo dei: ranas et serpētes fecerūt. Nō em
ip' eas creauerūt. Qm d'ppe rez q' corp'alit'
visibiliter qz nascunt: occulta qdā semina in
ist' corp'ozis mūdi hui' elemētis latēt. Alia
sunt em h'ā sp'icua oculis n'ris ex fructibus
et aiātib': alia v'o occulta istozū seminū se-
mina. Qm iubēte creatore p'duxit aqua p'ma
natatilia et volatilia. Terra aut p'ma sui ge-
neris germia: et p'ma sui generis anialia. Ne-
qz em tūc huiusmodi fet' ita p'ducti sunt:
vt in eis q' p'ducta sunt: vis illa cōsūpra sit: s'
plerūqz desunt p'grue tēperamentoz occa-
siones: quib' erūpāt et spēs suā pagāt. Ecce
em breuissim' surculus semē ē: naz puenient'
mādat' terre arborē facit. Hui' autē surculi
subtilius semē aliqd eiusdē generis granum
est: et hucusqz nobis visibile. Itā v'o hui' etiā
grani semē: q'uis oculis videre neqam: rō-
ne tū conijcere possum': qz nisi talis aliq' vis
eēt in istis elemētis: nō plerūqz nascerent ex
terra q' ibi seminata nō eēt. Rec aiālia tā m-
ta nulla mariū: sciaxqz cōmixtioe p'cedente
sue i terra: siue i aq': q' tū crescūt: et coeundo
alia pariunt: cū illa nullis coeuntib' pentib'
orta sint. Et certe apes semia filioz nō coeū-
do cōcipiūt: s' tanq' sparsa p' terras ore colligūt.
Inuisibiliū n. seminū creator: ipse crea-
tor ē oim rez: qm q'ctūqz nascendo ad oculos
n'fos excūt: ex occultis semib' accipiūt pro-
grediēdi p'mordia: et incrementa debite magni

tudio distinctioe qz formaz: ab originalibus
tanq' s' gulis sumūt. Sic q' nec pentes dicim'
creatores hoim: nec agricolas creatozes fru-
gū: q'uis eoz extrinsec' adhibet motib' ista
creanda dei virtus interi' opes. Ita nō soluz
malos s' nec bonos āgelos fas ē putari crea-
tozes: si p' subtilitate sui sensus et corp'is: femi-
na rez istraz nobis occultiora nouerūt: et ea
p' p'gruas tēpatioes elemētoz latēter spargūt
atqz ita gignēdaz rez: et accelerādoz incre-
mētozū p'benit occasioes. S' nec boni hec ni-
si q'ntū de' iubet: nec mali hec iniuste faciūt:
nisi q'ntū iuste ipse p'mittit. Rā iniqui malicia
volūtate habet iustā: p'atez aut nō nisi iuste
accipit: siue ad penā suā: siue ad alioz: vt pe-
nā maloz: vel laudē bonoz. Itaqz ap'ls pau-
lus discernēs interi' deū creatre atqz formā
rem ab opib' creature q' admonent extrinsec'
et de agricultura silustudiez assumēs ait. Ego i. Coz. 3
plātaui: apollo rigauit: s' de' incrementū de-
dit. Sicut q' in ipa vita n'ra mentē iustificādo
formare nō pōt nisi de': p'dicare āteu āgeluz
extrinsecus et hoies possūt: nō solū boni p' ve-
ritatē: s' etiā mali p' occasioē. Ita creationē
rez visibiliū de' interi' opas. Exteriores autē
opatioes siue bonoz siue maloz: vel āgelozū
vel hoim: siue etiā quozūcunqz aiāliū fm im-
perū suū: et a se impietas d'istributioes p'tiū
et appetitioes p'moditatū ita rez nature adhi-
bet in q' creat oia quēsdmodū terre agricul-
tura. Qua p'p' ita nō possū dicere āgelos ma-
los magicis artib' euocatos creatozes fuisse
ranarū atqz serpentū: sic nō possū dicere ho-
mies malos creatozes eē segetis: quā p' eozū
opaz video exortā. Sic nec iacob creator: co-
loz iu pecozib' fuit: qz bibētib' in p'ceptu mē-
bus variatas virgas q's intuerent apposuit:
S' nec ipse pecudes creatrices fuerūt varie-
tat' plis sue: qz inheserat anie illarū discolor
phātafa ex cōtuitu variāz virgarū poculos
imp'lsa: q' nō potuit nisi corp'u qd sic affecto
spū aiabatur ex cōpassioe p'mixtiois afficere
vñ teneris fetuū p'mordijs colore ten' aspe-
retur. Et em sic ex semetip'is afficiant: vt aia
ex corpe: vel corpe ex aia: p'gruetie rōnis id fa-
ciūt q' incōmutabiliter viuūt in ipa sūma dei
sapia: quā nulla spacia locoz capiūt: et cū ipa
sit incōmutabilis: nihil eoz q' cōmutabilif sūt
deserit: qz nihil eoz nisi p' ipaz creatū ē. Et ei
de pecozib' nō virge s' pecora nascerent: fe-
cit hoc incōmutabilis et inuisibilis ratio sapie
dei: p' quā creata sūt oia. Et aut de varietate
virgarū pecozū p'ceptoz color aliqd duceret
se cit hoc aia grauide pecudis p' oculos affe-

Eccl. 30

Tertius

cta forissecus: et interi^o secuz p suo modulo formadi regulā trahēs: quā de intima potētia sui creatoris accepit. Sz q̄ta s̄r vis aīe ad afficiēdā atq; murandā materiā corpālē: cuz tñ creatrix corpis dici nō possit: qz oīs cū mutabilis sensibilisq; sube: oīsq; modus et nūer^o et pond^o eius vñ efficiē vt et s̄r: et natura ita vñ ita s̄r: ab intelligibili et incōmutabili vita q̄ super oīa ē: existit: et puenit vsq; ad extrema atq; terrena: mult^o fimo ē: nec nūc necessarius. Uex p̄pterea factū iacob de pecorib^o cōmemorandū arbitrat^o sum: vt intelligeret si hō q̄ x̄gas illas sic posuit: dici nō pōt creator: coloz iagnis et hedis: nec ipe matz aīe q̄ceptā p oculos corpis phantasiā varietatis semib^o carne p̄ceptis: q̄tū natura passa ē: asperūr: multomin^o dici posse ranaz spentiūq; creatoris angelos malos: p quos magi pharaonis tunc illa fecerūt.

Exod-8

De causis originalib^o creaturaz corpaliū quas mūdo creator inseruit. Ca. IX

Liud ē em̄ ex itimo ac sūmo causaz a cardine cōdere atq; administrare creaturā: qd̄ q̄ facit: sol^o creator: ē deus.

Aliud aut^o p distributis ab illo virib^o et facultatibus aliquā opationē forissec^o admouere vt tūc vel tūc: sic vel sic: exeat qd̄ creat. Ista q̄pe originalit^o ac p̄mordialiter in qdā textura elementoz cuncta iā creata sūt: p̄ceptis oportunitatib^o p̄deūt. Rā sicut m̄fes grauidē sunt fetib^o: sic ipe mūdus grauidus ē causis nascētiū: q̄ in illo non creant: nisi ab illa sūma eēntia: vbi nec orit: nec morit^o aliquid: nec incipit eē: nec desinit. Adhibere aut^o forissecus accidētes causas: q̄ tamen nō sunt naturales: tñ s̄m naturā adhibent vt eā q̄ secreto nature sinu abdita p̄tinent: erūpāt: et foris creent quodā mō explicando mēsuras et nūeros: et pōdera q̄ in occulto acceperūt ab illo: q̄ oīa in mēsurā et nūer^o et pōdere dispo-

Sap-11

suit: nō solū mali angeli: s̄ etiā mali hoīes possunt: sicut exemplo agriculture: supra docui. Sz ne de aiab^o q̄ si diuersa ratō moueat: quia hūc spm̄ vite cū sensu appetēdi: q̄ s̄m naturā sūt vitā diq; p̄traria: etiā hoc ē videre: q̄ multi hoīes nouet: ex q̄bus herbis: aut carnib^o: aut quazcunq; rez q̄buslibet succis et humo-rib^o: vel ita possitis: vel ita obrutis: vel ita cōtritis: vel ita cōmixtis: que aīalia nasci soleāt quozū se q̄s tā demēs audeat dicere creatorē: Quid ē mixz si que admodū p̄t nosse q̄libz nequissim^o hō: vñ illi vel illi vermes musceq; nascant: ita mali angeli p subtilitate sui sensus in occultiorib^o elementozū semibus no-

runt: vñ rane sp̄tesq; nascant: et hec p̄ceras et notas r̄pationū oportunitates occultis motib^o adhibēdo faciūt creari: nō creat: s̄ illa hoīes q̄ solēt ab hoīb^o fieri: nō mirāt. Qd̄ si q̄sq; celeritates incremētōzū forte miratur q̄ illa aīantia tā cito facta sunt: atredat que admodū et ista p modulo facultatis humane ab hoīb^o p̄curent. Uñ em̄ sit vt eadē corpora citius vermescant estate q̄ hyeme: citi^o in calidiorib^o q̄ in frigidiorib^o locis: Sz ab hoīibus tāto difficili^o adhibent: q̄to desūt sensu subtilitates: et corpōz mobilitates in mē-bris terrenis et pigris. Uñ qualibuscūq; angelis vicinas causas ab elemētis p̄trahere: quāto facili^o ē: tāto mirabiliores in hōī ope-rib^o eoz existūt celeritates: s̄ nō ē creator: nisi q̄ p̄ncipalit^o ista format: Nec quisq; hō pōt nisi ille penes que p̄mit^o sunt oīm q̄ sunt mēsu-

Ibidē

re: nūeri: et pōdera: et ipe ē vnus creator de^o: ex cui^o ineffabili potētatu fit etiā vt qd̄ possēt

hi angeli si pmitterent: ideo nō p̄t: qz non p̄-

mittunt. Nec n. occurrit alia rō: cur nō po-

tuerint facere minutissimas muscas qui ra-

nas serpētesq; fecerūt: nisi qz maior aderat

dnatio p̄hibēdi p sp̄m̄ctm̄: qd̄ etiā ipi magi

cōfessi sunt dicētes: Digit^o dei ē h. Quid aut^o

possint p naturā: nec possint p p̄hibitionē: et

qd̄ p̄p̄ius nature sue cōditionē facere non si-

nant: hōmī explorare difficili^o ē: imo x̄o impos-

sibile: nisi p illud donū dei: qd̄ ap̄ls cōmēoraz

dicēs: Alj dijudicatio spiritūū. Nouim^o enī

hoīem posse ambulare: et nequa q̄ hō posse si

nō p̄mittat: volare aut^o nō posse etiā si p̄mit-

tant. Sic et illi angeli quedā p̄t facere: si p̄mit-

tant ab angelis potētiorib^o ex impio dei: que

dā x̄o nō p̄t: nec si ab eis p̄mittant: qz ille nō

p̄mittit a quo illis ē talis nature modus: qui

etiā p angelos suos et illa p̄lez qz nō p̄mittit q̄

cōcessit vt possint. Exceptis igit^o illis: q̄ vñ ita

tissimo trāscursu tempoz in rez nature ordi-

ne corpālī sūt: sicut sunt ortus sidēz occas-

usq; generatiōes et mortes aīaliū: seminū et

germinū inūerabiles diuersitates: nebule et

Exod-8

Ibidē-7

Exod-8

1. Cor-12

Ps-148

Tertius

bus agi crederet: continuo subiecta: que faci
Ibidē unt verbum eius.

De significationib⁹ q̄ ad manifestandam
voluntatē dei: siue p̄ hoies: siue p̄ angelos mi
nistrantur. **Lapsum. X**

Ed his vt dicere ceperā exceptis:

I alia sunt illa que q̄uis ex eadē mate

ria corpali: ad aliqd̄ tñ diuinit⁹ an

nūciandū n̄tis sensib⁹ admouet: q̄ pp̄te mi

racula et signa dicunt: nec in oib⁹ que a nob

a v̄sio deo annūciant: ipsius dei p̄sona suscipi

tur. Lū aut̄ suscipit: aliqñ in angelo demon

strat: aliqñ in ea specie q̄ nō ē qd̄ angelus: q̄

uis p̄ angelū disposita ministrat. Rursus cū in

ea specie suscipit: que nō ē qd̄ angelus: aliqñ

is erat ip̄m corp⁹: et ad h̄ demonstrandū in ali

quā mutationē assumit: Aliqñ ad hoc exouit

et re pacta rursus assumit: sicut etiā cū hoies

annūciat: Aliqñ ex sua p̄sona v̄ba dei loquun

tur: sicut cum p̄mittit: dicit dñs: aut hec dicit

dñs: aut tale aliqd̄. Aliqñ aut̄ nihil tale p̄mit

tentes: ip̄am dei p̄sonā in se suscipiūt: sicut ē

Intellectū tibi dabo: et cōstitūā te in via qua

ingredieris: Sic nō solū in dictis: verū etiā in

factis dei p̄sona significāda imponit pp̄he

te: vt eā gerat in misterio pp̄betie: sicut eius

p̄sonā gerebat q̄ vestimentū suū diuisit i duo

decim p̄tes: et ex eis decē seruo regis salomo

nis dedit: regi futuro isrl̄. Aliqñ etiā res q̄ nō

erat qd̄ pp̄ha: et erat is in terrenis reb⁹ i hu

iusmodi significationē assumpta ē: sicut som

no viso euangilias iacob fecit de lapide: quem

domiēs hēbat ad caput: Aliqñ ad hoc fit ea

dē sp̄s vel aliqñ: tūlū māsura: sicut potuit ser

pens ille ene⁹ exaltat⁹ in heremo: sicut p̄nt et

lfe. Vel pacto misterio trāsitura: sicut panis

ad hoc factus in accipiēdo sacramēto consu

mit. Sed qz hec hoib⁹ nota sunt: qz p̄ hoies

fiunt: honorē tanq̄ religiosa p̄nt habere: stu

posse tanq̄ mira non p̄nt. Itaq̄ illa q̄ p̄ ange

los fiunt: quo difficultiora et ignotiora: eo mira

biliora sunt nobis: illis aut̄ tanq̄ sue actiōes

note atq̄ faciles. Loquit ex p̄sona dei ange

lus homini dicēs. Ego sum de⁹ abraā: et deus

isaac: et de⁹ iacob: cū sc̄ptura p̄dixisset. V̄sus

est ei angel⁹ dñi. Loquit et hō ex p̄sona dñi di

cēs. Audi plus meus et loquar israhel: et testifi

cabor tibi de⁹: de⁹ tuus ego sum. Assumpta ē

x̄ga ad significationē: et in serpentē angelica

facultate mutata ē. Que facultas cū desit ho

mini: assumpt⁹ ē tñ et ab hoie lapis: ad talē ali

quā significationē. Inter factū āgel i: et factū

hois: plurimū distat. Illud et mirandū et intel

ligendū est: hoc aut̄ tantūmō intelligendūz.

Qd̄ ex vtroq̄ intelligit: fortassis vnū ē: at il

la ex q̄bus intelligit diuersa sunt: tanq̄ si no

men dñi et auro et atramēto scribat. Illud est

p̄ciosius: illud vili⁹: qd̄ tñ vtroq̄ significat id

ip̄m ē. Et q̄uis idē significauerit: ex x̄ga moy

si serps qd̄ lapis iacob: melius tñ aliqd̄ lapis

iacob q̄ serpētes magoz. Nā sicut vnctio la

pidis x̄pm in carne: in qua vnct⁹ ē olco exul

tatiōis p̄cipit⁹ suis: ita x̄ga moy si cōuerfa

in serpentē ip̄m x̄pm factū: obedientē vsq̄ ad

mortē crucis: vn̄ ait. Sicut exaltauit moyses

serpentē in deserto: sic optet exaltari filiū hois

vt ois q̄ credit in ip̄o: nō pereat: et hēat vitāz

eternā. Sicut intuētēs illū serpentē exaltatū

in heremo serpentū morsib⁹ nō peribāt. Te

tus em̄ hō n̄ fixus ē cruci cū illo: vt euasuef

corp⁹ pcti. Per serpentē em̄ intelligit mors:

que facta ē a serpēte in paradiso: mō locutiōis

pefficientē id qd̄ efficit demonstrante. Ergo

virga in serpentē: x̄ps in mortē: et sp̄no rur

sus in x̄gā: x̄ps in resurrectionē tot⁹ cū corpe

suo qd̄ ē ecclesia: qd̄ in fine t̄pis erit: que sp̄en

tis cauda significat: quā moyses tenuit vt re

diret in virgam. Serpētes aut̄ magoz tanq̄

mortui seculi: nisi credēs in x̄pm tanq̄ de

uorati in corp⁹ eius intrauerint: resurgere i

illo nō poterūt. Lapis q̄ iacob vt dixi melius

aliqd̄ significauit q̄ serpētes magoz. At em̄

factū magoz: multo mirabili⁹. Q̄z hec ita

nō p̄iudicat rebus intelligēdis: tanq̄ si hois

nomē scribat auro: et dei atramēto. Illas eti

am nubes et ignes quō fecerint vel assume

rint angeli ad significandū qd̄ annūciabant

etiā si dñs vel sp̄s sanctus illis corpali⁹ formis

ostendebatur. Quis nouit hoim: sicut in fan

tes nō nouit qd̄ in altari ponit: et pacta p̄ta

tis celebratiōe cōsumit: vnde vt quō cōficiat

tur: vnde in vsum religionis assumat. Et si

nunq̄ discat exp̄imento vel suo vel alioz: et

nunq̄ illā sp̄m rex videat: nisi inter celebra

tiōne sacramentoz cū offeret et dat: dicatur q̄

illis auctoritate grauissima cui⁹ corp⁹ et san

guis sit: nihil aliud credēt: nisi oīno in illa spe

cie dñm oculis appuisse mortaliū: et de latere

tali p̄cusso: liquorē illum oīno fluxisse. Q̄d h̄

aut̄ oīno vtile ē: vt meminerim viriū mearū

fratresq̄ meos admoneā vt et ip̄i meminerit

suaz ne vltra q̄ tutū est h̄ians p̄grediat in

firmitas. Quēadmodū em̄ hec faciūt ange

li vel potius de⁹: quēadmodū hec faciūt p̄ an

gelos suos: et quātū fieri velit etiā p̄ angelos

malos: siue sinēdo: siue iubēdo siue cegēdo

ex occulta sede altissimi imperij sui: nec occu

loz ocie penetrare: nec fiducia rōis enucle

Ps. 31

Reg. 11

Gen. 28

Rome. 21

Exod. 3

Ps. 80

Exod. 4

Gen. 18

Exod. 7

Ps. 44

Ph. 2

Joh. 3

Rom. 21

Roma. 6

Exod. 4

are: nec puctu mentis cōphendere valeo: vt
tā certus hinc loquar ad omnia que requiri d
bis rebus possunt: q̄ si essem angelus: aut p
pheta: aut ap̄tus. Logitatioēs em̄ mortaliūz
Sap̄-9 timide et incerte puidētie nostre. Corp̄ em̄
q̄d corrūpit aggrauat animā: et deprimat ter
rena inhabitatio sensum multa cogitantem.
Et difficile estimam̄ que in terra sunt: et que
in p̄spectu sunt inuenim̄ cū labore. Que in
Sap̄-9 celis sunt autē: quis iuestigabit? S; q; sequit̄
et dicit. Sensem vō tuū q̄s sciet: nisi tu dede
ris sapiam̄ et miseris sc̄m̄ sp̄m̄ tuū d̄ altissimis
Que in celis sūt q̄dē nō inuestigam̄: que re
rū genere et corp̄a angelica s̄m̄ pp̄riā dignita
tē et eoz q̄dā corp̄alis actio p̄tinet: s̄m̄ sp̄m̄ t̄m̄
dei missum nob̄ d̄ altissimis et imp̄tā ei⁹ gra
tiā mentib⁹ n̄ris: audeo fiducialit̄ dicere: nec
deū p̄fem̄: nec v̄bū ei⁹: nec sp̄m̄ ei⁹: q̄d deus
v̄nus est: p̄ id q̄d ē: atq; idip̄m̄ est: v̄llomō esse
mutabilē: ac p̄ hoc multo min⁹ eē visibilē: q̄m̄
sunt q̄dā q̄uis mutabilia: non tū visibilia: s̄c̄
n̄c cogitatioēs: et memorie: et voluntates: et
ois incorp̄ea creatura. Visibile autē quicq; nō
est: q̄d non sit mutabile.

Essentiā trinitatis nunq̄ oculis apparuit
se mortaliū: sed p̄ subiectā sibi creaturā signi
ficasse que voluit. La. XI

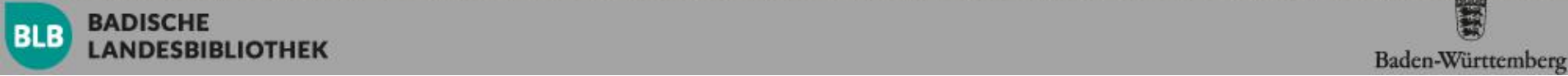
Et p̄pter suba vel si meli⁹ d̄: eēntiā
q̄ dei: vbi p̄ modulo n̄o ex quātulacū
q̄ p̄tūcula intelligim̄ p̄fem̄ et filiū et
sp̄m̄ sc̄m̄: q̄n̄ q̄dē nullo mō mutabilis ē: nullo
mō pōt ip̄a p̄ semetip̄am eē visibilis. Proin
de illa oia que p̄fibus v̄sa sunt: cum de illis
s̄m̄ suā dispensationē t̄p̄ib⁹ p̄gruā p̄sentaref:
p̄ creaturā facta esse manifestū ē. Et si nos la
tet quō ea m̄stris angelis fecerit: p̄ angelos
tū esse facta: nō ex n̄o sensu dicim⁹: ne cuiq̄
videamur plus s̄ape p̄ferē q̄ optet s̄ape. S; sa
piam⁹ ad t̄p̄antiā sicut deus nob̄ parit̄ ē mē
surā fidei: et credimus p̄pter q̄d et loquimur.

Roma-12

1. Cor-4

Extat em̄ auctoritas diuinaz scripturaz: vn
de mēs n̄ra deuiare nō debet: nec relicto soli
damento diuini eloqui: p̄ suspicionū suarum
abrupta p̄cipitari: vbi nec sensus corp̄is r̄git:
nec p̄spicua rō v̄tatis elucet. Aptissime q̄ppe
sc̄ptū ē in eplā ad hebreos cū dispensatio no
ui testamēti a disp̄satiōe veteris testamēti
s̄m̄ p̄gruentiā seculoz actp̄m̄ distingueretur
nō tū illa visibilia: sed ip̄m̄ etiā sermonē p̄ an
gelos factū: sic em̄ dicit. Ad quē autē angeloz
Heb-1 dixit aliqui. Sede ad dexteraz meā: q̄ ad usq;
ponā inimicos tuos scab̄ ellū pedū tuoz: n̄o
ne oēs sūt m̄stri sp̄s ad m̄strationē missi: p̄
pter cos q̄ futuri sūt hereditatē possidere sa

lutis: hinc ostendit illa oia: nō solū p̄ angelos sc̄ā
s̄ etiā p̄ nos facta: i. p̄ p̄lin dei: cui p̄mit
tit hereditas vite et̄ne: sic ad corinthios etiāz
sc̄ptū ē. Oia h̄ in figura p̄tingebāt illis: septa
sūt autē ad correptionē n̄fam: i. q̄s fines secu
loz obuenit. Deinde q; tūc p̄ angelos: nūc autē
p̄ filiū s̄mo factus ē: p̄sequēter ap̄reos demon
strās. Propterea inq̄r: abundant̄ optet ar
tēdere nos q̄ audiui⁹: ne forte desuamus.
Si em̄ q̄ p̄ angelos dicit̄ s̄mo fact⁹ ē firmus: et
ois p̄uaricatio et inobediētia iustam̄ accepit
mercedie retributionē: quō nos effugiemus
tantā negligētes salutē? Et q̄si q̄rētes quam
salutē vt osideret se de nouo testamēto tā di
cere: i. s̄mone q̄ nō p̄ angelos: s̄ p̄ d̄m̄ fact⁹ ē
Que cū inuitū accepisset inq̄r: vt enarraref. Ibidē
p̄ d̄m̄ abbas q̄ audieft in nos p̄firmata ē: cō
testate deo signis et portētis et varijs v̄turib⁹
et sp̄m̄ sc̄m̄ diuisib⁹ s̄m̄ suā voluntatē. S; ait
aliqui: cur q̄ sc̄ptū ē. Dixit ad moysen: et nō po
t̄: dixit angel⁹ ad moysen: Quia cū v̄ba iu
dicis p̄co pronūciat: nō scribit in gestis: ille p̄
co dixit. Ille iudex. Sic etiā loquēte p̄phā s̄a
cto: et si dicam⁹ p̄phā dixit: nihil aliud q̄ d̄m̄ d̄
x̄isse intelligi volum⁹. Et si dicam⁹: d̄m̄ dixit
prophetā nō s̄trahim⁹: s̄ q̄s p̄ eū dixerit ad
monem⁹. Et illa q̄dē sc̄ptura sepe aperit̄ age
lū eē deū: q̄ loquēte idētidē d̄: d̄m̄ dixit: sic tā
demonstrauim⁹. S; p̄pter eos q̄ cū scriptura
illie angelū noiāt: ip̄m̄ p̄ seip̄m̄ filiū dei volūt
itelligi: q; p̄p̄t̄ anūciationē p̄fne ac sue volū
tat̄ a p̄phā dicit̄ ē angel⁹: propterea volūt
et hac eplā m̄ifesti⁹ testimoniū dare: vbi nō
dicit̄ ē: p̄ angelū: s̄ p̄ angelos. Hāc et stephan⁹
in actib⁹ ap̄loz eo more narrat h̄: q̄ etiā in h̄
Act-7
bris veterib⁹ p̄sc̄pte sūt. T̄liri fr̄es et p̄fes au
dite inq̄r: d̄s gl̄ie appuit abraē p̄fi n̄o: cū eēt
in mesopotamja syrie. H̄c q̄s autē ar̄bitref
tūc desi gl̄ie p̄ id q̄d in seip̄o ē: cuiusq; oculis
partūisse mortaliū: i. p̄sequentib⁹ dicit̄. q̄ m̄d̄vsi
angel⁹ appuerit. Fugit inq̄r moyses in v̄bo
isto: et fact⁹ ē inq̄lin⁹ in terra madian: vbi ge
nuit filios duos. Et cōplet̄ illic an̄is: xl. appa
ruit illi de p̄ro mōtis syna angel⁹ d̄m̄ i flāma
ignis i rubo. Ad moyses autē vidēs mirabat̄ v̄
suz. Qui cū accederet osiderare: facta ē vox
Exod-3
d̄m̄ dicēs. Ego sum de⁹ pat̄z tuoz: de⁹ abraā
et de⁹ isaac: et de⁹ iacob. Tremefactus autez
moyses: nō audebat cōsiderare. Dixitq; illi
Exod-3
d̄m̄. Solue calciamentū pedū tuoz et c. H̄c
certe et angelū et d̄m̄ dicit̄: eundēq; deū abraā
et deū isaac: et deū iacob: sic i gen̄i sc̄ptū est.
An forte q̄s dicitur⁹ ē q̄ moysi p̄ angelū appu
it d̄m̄: abraē vero p̄ seip̄m̄? At hoc a stephan⁹

no nō q̄ram^o: ip̄m lib̄ū vñ stephan^o ista nar-
 ravit interrogem^o. It̄ū quid em̄ q̄ sc̄ptū est.
 Gen. 12 Et dixit dñs deus ad abraam: Et paulopost:
 Et visus ē dñs de^o abrae: p̄pterea ista non p
 angelos facta sunt: cū alio loco siliter dicat.
 Gen. 18 Visus ē aut̄ ei de^o ad ilicē mambre sedēt̄ ad
 ostiū tabernaculi sui meridie. Et tñ cōsequē
 ter adiūgit. Respicēs aut̄ oculis suis vidit:
 et ecce tres viri stabāt sup̄ eū: de quib^o iā di-
 xim^o. Quō em̄ poterūt isti q̄ vel a x̄bis ad in-
 tellectū nolūt assurgere: vel facile se ab intel-
 lectu in x̄ba p̄cipitāt: quō potest explicare vi-
 sū eē deū in viris trib^o: nisi eos sicut etiā cō-
 sequētia docent: angelos fuisse fateant. An
 q̄ nō dictū est angelus ei locut^o ē vel appuit:
 p̄pterea dicere audebūt: moysi q̄ dē illā visio-
 nē ac vocē p̄ angelū factā: q̄ ita sc̄ptū ē: abrae
 aut̄ q̄ cōmemoratio angeli nō ē facta: p̄ sub-
 stantiā suā deū appuisse atq̄ sonuisse. Quid
 q̄ nec apud abraā de angelo tacitū ē. Nam
 ita legit̄ cū imolādus fili^o eius p̄cipit. Et fa-
 ctū ē post hec x̄ba: tēptavit de^o abraā: et dixit
 ad eū. Abraā abraam. Et ille dixit. Ecce ego
 Et dixit ei. Accipe filiū tuū dilectū quē diligis
 isaac: et vade in terraz excelsam: et offer eū ibi
 holocaustū sup̄ vñū montē quem tibi dixero
 Lerte hic de^o: nō angel^o cōmēoratus ē. Pau-
 lopost x̄o ita se habet sc̄ptura. Extēdēs autē
 abraā manū suā: sū p̄st gladiū volens occide-
 re filiū suū. Et vocavit eū angel^o dñi de celo:
 et dixit ei. Abraā abraaz. Et dixit. Ecce ego.
 Et dixit. Ne iniicias manū tuā sup̄ puerū: ne-
 q̄ facias ei q̄cōq̄. Quid ad h̄ r̄ndet: an dictū
 ri sunt deā iussisse vt occideret isaac: et ange-
 lū phibuisse. Porro ip̄m p̄fem adūsum dei p̄-
 ceptū q̄ iusserat vt occideret obtpasse ange-
 lo vt p̄ceret. R̄ndēdus et ab̄icēd^o hic sensus
 est. S̄z neq̄ huic tā grosso et ab̄iecto vllū locū
 sc̄ptura eē p̄mittit: p̄tinuo subiūgens. Nunc
 eū cognoui q̄ times deū tu: et nō pepcisti fi-
 lio tuo dilecto p̄pter me. Quid ē p̄pter me:
 nisi p̄p̄ eū q̄ occidi iusserat. Idem iḡit deus
 abrae q̄ angelus: an pot^o p̄ angelū de^o. Acci-
 pe sequētia. Lerte iā hic angel^o manifestissi-
 me exp̄ssus ē: attēde tñ q̄ d̄ p̄terat. Respicēs
 abraā oculis suis vidit. et ecce aries vnus te-
 nebat in arbore sabech cornib^o: et abijt abra-
 am: et accepit arietē: et obtulit eū holocaustū
 pro isaac filio suo. Et cognominavit abraam
 nomē loci illius dñs vidit: vt dicāt hodie q̄ i
 mōte dñs visus ē: sicut pauloante q̄ dixit de
 us p̄ angelū. It̄ū em̄ cognoui q̄ times deū:
 nō q̄ tūc de^o cognouisse intelligēdus est: sed
 egisse: vt p̄ deū ip̄e abraam cognosceret qu-

tas haberes vires cordis ad obediendū deo
 vsq̄ ad immolationē vñici filij. Illo mō locu-
 tionis quo significat̄ p̄ efficientē id q̄ efficiat̄
 sicut dicit̄ frigus pigrum: q̄ pigros facit: vt
 video cognouisse diceret: q̄ ip̄m abraam cog-
 noscere fecerat quē poterat latere fidei sue
 firmitas: nisi tali exp̄mento probaret. Ita et
 hic cognominavit abraā nomē loci illius dñs
 vidit: id ē q̄ d̄ videri se fecit. Nam cōtinuo se-
 cutus ait: vt dicāt hodie q̄ in mōte dñs visus
 est. Ecce idem angelus: dñs dicit̄. Quare ni-
 si q̄ p̄ angelū dñs: Jam x̄o in eo q̄ sequitur
 prophetice om̄ino loquit̄ angelus et p̄ofus
 aperit q̄ p̄ angelū deus loquat̄. Et vocavit
 inquit̄ angelus dñi abraā it̄ex de celo dicens.
 Gen. 22 Per me iuravi dicit̄ dñs: pro eo q̄ fecisti hoc
 verbū: et nō pepcisti filio tuo dilecto p̄pter
 me et. Hec certe verba vt dicat ille: p̄ quē lo-
 quit̄ dñs: hec dicit̄ dñs: etiā prophete solent
 habere. An filius dei de p̄re ait: dicit̄ dñs: et ip-
 se est ille angel^o p̄ris. Quid ergo de illis tri-
 bus viris: R̄ndē respiciunt quomō vigeant
 qui visi sunt abrae: cū p̄dictū esset: visus ē ei
 dñs: an q̄ viri dicti sunt: nō erāt angeli. Da-
 nielē legāt dicentē. Ecce vir gabriel: Sed
 quid vltra differimus: ora eorū euident̄issimo
 atq̄ grauissimo alio documēto oppilare: vbi
 nō angelus singulariter: nec viri pluraliter
 sed omnino angeli dicunt̄: p̄ quos sermo nō
 quilibet factus: sed lex ip̄a data manifestissi-
 me ostendit̄: quā certe nullus fidelium dubi-
 tat̄ deū dedisse moysi ad subiugandum ip̄m
 israel: sed tñ per angelos datā ita stephanus
 loquit̄. Dura ceruice inquit̄: et nō circumcisi
 corde et aurib^o: vos semp̄ spiritū sc̄to resisti-
 stis: sicut p̄res v̄ri: quē prophetarū nō p̄secu-
 ti sunt p̄res v̄ri: et occiderūt eos qui p̄nuncia-
 bant de aduentu iusti: cuius nūc vos prodito-
 res et interfectores fustis qui accepistis le-
 gem in edictis angelorum: nec custodistis.
 Quid hoc euident̄ius: quid tanta auctori-
 tate robustius. In edictis quidē angelorū lex
 illi populo data est: sed dñi iesu x̄pi p̄ eā dispo-
 nebat: et p̄nunciabat̄ aduentus. Et ip̄e tanq̄
 verbum dei miro et ineffabili mō erat in an-
 gelis: in quorū edictis lex ipsa dabat̄. Tñ di-
 cit̄ in euāgelio. Si crederetis moysi: crede-
 retis et mihi: de me em̄ ille scripsit. Per ange-
 los ergo tūc dñs loquebat̄: per angelos fili-
 us dei: mediator dei et hominū futurus: ex se
 mine abrae suū disponebat aduentum: vt in-
 ueniret a quibus reciperet cōfidentes reos:
 quos lex nō impleta fecerat transgressores.
 Tñ et ap̄tus ad galathas dicit̄. Quid gl̄e?

Ibidē

Ibidē

Ubi-ā

Gen. 22

Dan. 8

Act. 7

Job. 5

1. Ubi. 2

Gal. 3

Liber

Transgressiois gra pposita: donec veniret
 semē cui pmissum ē disposita p angelos i ma
 nu mediatoris: hē disposita p angelos in ma
 nu sua. Mō em̄ nat⁹ ē p additionē: sed p prātē
 Quā nō aliqū ex angelis dicit mediatō:
 rē: sed ipm dñm iesum xpm in q̄tū hō fieri dī:
 1. Th. 2. gnar⁹ est: habes alio loco. Unus inq̄t deus:
 et vn⁹ mediator dei et hoim: homo xps iesus
 hinc illud pasca in interfectione agni. hinc il
 la oia q̄ de xpo venturo in carne atq; passuro
 sed et resurrecturo in lege figurant: q̄ data ē
 in edictis āgeloz: donec veniret semē dispo
 sitū p āgelos in manu mediatoris. In q̄bus
 angelis erat vtq; et p̄: et fili⁹: et spū sanctus. Et
 aliqñ p̄: aliqñ fili⁹: aliqñ spū sanctus: aliqñ sine
 vlla distinctione p̄sone de⁹ p illos figurabatur
 Et si visibilis et sensibilis formis apparens:
 p creaturā tñ suā nō p subam suā cui vidēda
 corda mūdant p hec oia q̄ oculis vident: et au
 rib⁹ audiunt. S; tā satis quantū existimo p
 captu nfo disputatū et demonstratū ē: qd in b
 libro susceperam⁹ oīdere: cōstituitq; et pha
 bilitate rōnis quantū hō vel poti⁹ quantum
 ego potui et firmitate auctoritatis q̄tū d scri
 pturis sanctis diuina eloquia patuerunt: qd
 antiq; p̄ribus nris an incarnationē saluato
 ris cū de⁹ apparere dicebat: voces ille ac spe
 cies corpales p angelos facte sunt: siue ipis
 loquētib⁹ vel agentib⁹ aliqd ex p̄sone dei: si
 cut etiā pphetas solere ostendim⁹: siue assu
 mentib⁹ ex creatura qd ipi nō essent: vbi de
 us figurate demonstraret hoib⁹. Ad genus
 significationū nec pphetas omisisse multis
 exēplis docet scriptura. Superest igit iā vi
 deam⁹ cū et nato p virginē dño: et corpali spe
 cie sicut colūba descendēte spū sancto: visisq; ig
 neis linguis: sonitu facto de celo die pente
 costes post ascensionē dñi: nō ipm dei vbum
 p subam suā qua p̄ri equale atq; coeternū ē:
 nec spū p̄ris et filij p suā subaz qua et ipse vtrū
 q; equalis atq; coetern⁹ ē: s; vtrūq; creaturaz
 que illis modis formari et existere potuit cor
 poris atq; mortalib⁹ sensib⁹ apparuerit: qd
 inter illas demonstratiōes: et has pprietates
 filij dei et spū sancti: q̄uis p creaturā visibiles
 factas interfit: qd ab alio volumine cōmodi
 us ordinemur.

Explicit liber tertius.

Incipiūt capitula libri quarti.

- i De gra dei qua sibi humanū gen⁹ re
 cōciliat: vt quod perierat: saluetur.
- ii De incarnatione verbi vt participes
 eius esse possimus.
- iii De simplo saluatoris nri quod ad du

- iiii plū nri in cōcurrit et cōgruit.
 - v Deratione simpli ad duplū: p nume
 rñ ternarium atq; senariū.
 - vi De quadragesimo sexto anno edifica
 tionis domini: et corporis.
 - vii De triduo quo impleto dñs surrexit.
 - viii De signis et p̄signationib⁹: que ad
 uentū domini precesserunt.
 - ix De filio dei qui in forma dī et in forma
 serui vna persona est ch: isti.
 - x De vnitae ecclesie in deo p geminā
 dilectionē cui formā prebet vnitae
 patris et filij et spiritus sancti.
 - xi De mediatore ad mortem diabolo: et
 mediatore ad vitā iesu ch: isto.
 - xii De facilitate ludificationū q̄bus ho
 mines ab imūdis spiritib⁹ fallunt.
 - xiii De falsis et deceptoris purificatiōib⁹
 - xiiii Abortē xpi nō fuisse necessitatis: no
 stre: sed voluntatis sue ac prātis.
 - xv De sacrificio pfecto et vero: qd ipse p
 nobis saluator effectus est.
 - xvi De his qui sibi purgationē de virtute
 propria pollicentur.
 - xvii Sapiētes mūdi nec resurrectiōis ve
 ritatē cognoscere: nec futuroz ordi
 nem scire potuisse: q̄uis et ipi vari
 cinia habere videantur.
 - xviii Unde apud impios possunt quedā su
 tura p̄sciri.
 - xix De fide qua credimus tpaliter gesta et
 veritate que reddet eterna.
 - xx De missione filij dei qua in forma ser
 ui patres actus est minor: cū in for
 ma dei patri permaneret equalis.
 - xxi Non esse contra equalitatē patris et fi
 lij: si etiam fm coeternā patri diuini
 tatem intelligatur filius missus.
 - xxii De sensibili demonstratione spū sancti
 et de coeterna vnitae trinitatis.
- Incipit probemū in librū quartū
- Lentia terrestriū celestiumq; rerū
 magni estimari solet gen⁹ hūanū:
 in quo pfecto meliores sunt q̄ huic
 scie pponūt nosse semetipos: laudabiliorq; ē
 anim⁹ cui nota ē v̄ infirmitas sua: q̄ q̄ ea nō
 respecta: vias siderū scrutat etiā cognitur⁹:
 aut q̄ iā cognitas tenet ignorās ipse q̄ ingre
 diatur ad salutē: ac infirmitatē suā. Qui ve
 ro iazeuigilauit in deū spū sancti calore exci
 tat⁹ atq; in ei⁹ amore corā se viluit: ad eūq;
 intrare volēs nec valēs: eoq; sibi lucēte attē
 dit in se: inuenitq; se: suāq; egredudinē illius
 mūdicie p̄teperari non posse cognouit: flere